

**МВС УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ПСИХОЛОГІЯ»

**РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ - другий (магістерський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – магістр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ - 05 «Соціальні та поведінкові науки»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ - 053 «Психологія»**

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ ОДЕСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Голова Вченої ради**

_____ Дмитро ШВЕЦЬ
(протокол від __.__.2024 року №__)

Освітня програма вводиться в дію з 2024 року

**Ректор _____ Дмитро ШВЕЦЬ
(наказ від __.__.2024 року №__)**

Освітньо-професійна програма розроблена на основі: Стандарту вищої освіти за спеціальністю: 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом МОН України від 24.04.2019 № 564 та робочою групою у складі:

Гарант освітньо-професійної програми - *Снігур Людмила Анатоліївна* – завідувачка кафедрою психології та педагогіки, докторка психологічних наук, професорка.

Члени робочої групи :

Бужина Ірина Вячеславівна – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри психології і педагогіки;

Прудка Людмила Миколаївна – кандидатка психологічних наук, професорка кафедри психології і педагогіки;

Смирнова Ольга Михайлівна – кандидатка психологічних наук, професорка, професорка кафедри психології і педагогіки;

Ковальова Марія Володимирівна – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології і педагогіки;

Матієнко Тетяна Василівна – кандидатка юридичних наук, професорка, професорка кафедри психології і педагогіки;

Пасько Ольга Миколаївна – кандидатка юридичних наук, професорка, професорка кафедри психології і педагогіки;

Костюк Андрій Валерійович – кандидат психологічних наук, *Костюк Андрій Валерійович*, начальник управління психологічного забезпечення МВС України.

І. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ПСИХОЛОГІЯ» ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 ПСИХОЛОГІЯ

І. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти (структурного підрозділу за необхідністю)	Одеський державний університет внутрішніх справ
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня кваліфікація	Магістр психології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Магістр Спеціальність – 053 Психологія Освітня програма – Психологія
Офіційна назва освітньої програми	Психологія. Psychology.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра - одиничний
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	
Передумови	Наявність ступеня вищої освіти бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)
Мова викладання	Українська
2. Мета освітньо-професійної програми	
<p>Програма розроблена відповідно до призначення та стратегії університету, спрямована на підготовку сучасних висококваліфікованих та конкурентоспроможних професіоналів, що компетентні в галузі психології, які здатні до самостійного застосування новітніх психологічних методів та технологій; проведення досліджень психологічної проблематики; корекції психологічних станів та поведінки; особистісного, професійного та посттравматичного зростання; опанування навичками науково-дослідної та практичної роботи із застосуванням інформаційних технологій.</p>	
3 Характеристика освітньої програми	
Опис предметної області	Об'єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать

	<p>в основі різних форм психічної активності.</p> <p>Цілі навчання: підготовка професіоналів, здатних розв'язувати складні та практичні задачі у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення наукових та проектних досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, та здійснення професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики психолога.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо.</p> <p>Методи, методики та технології: методи теоретичного та емпіричного дослідження, валідні, стандартизовані психодіагностичні методики, методи аналізу даних, технології психологічної допомоги (тренінгові, психотерапевтичні, просвітницькі, консультаційні, психодіагностичні та інші залежно від спеціалізації).</p> <p>Інструменти та обладнання: психологічні прилади, комп'ютерна техніка, мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; мультимедійне обладнання; програми статистичної обробки та візуалізації даних.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Програма орієнтується на загальнонаукові уявлення про сучасні дослідження в галузі психології: екстремальних та кризових психічних станів людини в період війни та повоєнний період.</p> <p>Програма має теоретичну та практичну складові частини.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми</p>	<p>Фокусом ОПП є її спрямованість на формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей з обов'язковим опануванням теоретичних та практичних аспектів у сфері психології.</p>

Особливості програми	Програма сформована як оптимальне поєднання академічних та практичних психологічних дисциплін, а також дисциплін гуманітарного та соціального спрямування. Особливістю програми є її спрямованість на гармонійне формування психічного здоров'я людей різного віку та соціально-психологічну допомогу учасникам бойових дій, правоохоронцям, військовим, членам їх сімей, родинам загиблих і тимчасово переміщеним особам в період війни та повоєнний час.
4. Працевлаштування та академічні права: придатність до працевлаштування; подальше навчання	
Придатність до працевлаштування	Можливість обіймати первинні та керівні посади відповідно до Державного класифікатора професій ДК 003:2010 (фахівців галузі) 2445 Професіонали в галузі психології; 2445.1 Науковий співробітник (психологія), молодший науковий співробітник (психологія), науковий співробітник-консультант (психологія); 2445.2 Психолог; 2445.2 Практичний психолог; 2340 Фахівець (консультант) інклюзивно-ресурсного центру; 2412.2 Профконсультант; 2446.2 Фахівець (з допомоги неблагополучним родинам і т. ін.); 2446.2 Фахівець із соціальної допомоги вдома; 3460 Соціальний працівник (допоміжний персонал); 3460 Фахівець з вирішення конфліктів (побутова сфера); 1232 Начальник лабораторії соціології та психофізіології праці; 1237.2 Начальник лабораторії (науково-дослідної, дослідної та ін.); 2310.2 викладач вищого навчального закладу; 1479 «менеджер (управитель) з організації консультативних послуг»; 1229.7 начальник центру (психологічного забезпечення, соціально- трудової реабілітації дорослих, з надання соціальних послуг тощо); 2351.2 Консультант з питань здорового способу життя.
Академічні права випускників	Мають право продовжувати навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки PhD (доктор філософії з психології).
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчання є україноцентрованим, орієнтованим на ресурси особистості, індивідуально-орієнтованим, скерованим на ціннісно-смісловий розвиток, особистісне зростання здобувачів вищої освіти.

	<p>Навчальні заняття спрямовані на фундаментально-методологічну, теоретичну та практичну складові і проводяться у вигляді: лекцій, семінарських, практичних, бінарних занять, тренінгових занять, квестів, інтерактивних сценаріїв з використанням спеціалізованої навчальної бази тощо.</p>	
Оцінювання	<p>Контрольні заходи включають вхідний, поточний та підсумковий контролю успішності, форми яких визначаються навчальним планом та робочими програмами навчальних дисциплін.</p> <p>Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах балів, які встановлюють співвідношення між вимогами до знань, умінь навичок, компетенцій, організаційних, комунікативних, лідерських якостей, відповідальності здобувача вищої освіти за Національною рамкою кваліфікацій і показником оцінки в балах. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою організації навчального процесу (ECTS) за рейтинговою шкалою та за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «зараховано»).</p>	
6. Програма компетентності		
Інтегральна компетентність	ІК	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК2.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
	ЗК3.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК4.	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК5.	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
	ЗК6.	Здатність діяти на основі етичних

		міркувань (мотивів).
	ЗК7.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
	ЗК8.	Здатність розробляти та управляти проектами.
	ЗК9.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
	ЗК10.	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК1.	Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
	СК2.	Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
	СК3.	Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
	СК4.	Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
	СК5.	Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
	СК6.	Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
	СК7.	Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
	СК8.	Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
	СК9.	Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
	СК10.	Здатність розробляти та впроваджувати

		інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК) психолога	СК.11.	Здатність до гармонійного формування психічного здоров'я людей різного віку та соціально-психологічну допомогу учасників бойових дій, правоохоронців, військових в період війни та повоєнний час.
	СК.12.	Здатність до гармонійного формування психічного здоров'я; соціально-психологічної допомоги родин загиблих і тимчасово переміщених осіб в період війни та повоєнний час.
	СК.13.	Здатність до розвитку інтелектуально-сміслової сфери людини.

7. Результати навчання

Результати навчання за спеціальністю (визначені стандартом вищої освіти спеціальності)	ПР1.	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
	ПР2.	Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
	ПР3.	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
	ПР4.	Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
	ПР5.	Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
	ПР6.	Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
	ПР7.	Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.
	ПР8.	Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

	ПР9.	Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
	ПР10.	Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
	ПР11.	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
Результати навчання за спеціальністю для формування унікальності ОПП	ПР12.	Здійснювати орієнтацію на психічне здоров'я людей та соціально-психологічну допомогу учасникам бойових дій, правоохоронцям, військовим в період війни та повоєнний час.
	ПР13.	Здійснювати орієнтацію на психічне здоров'я людей та соціально-психологічну допомогу родинам загиблих і тимчасово переміщеним особам в період війни та повоєнний час.
	ПР14.	Вміти розвивати ціннісно-смыслову сферу людини, розробляти індивідуальні програми на життєствердження особистості.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми		
Кадрове забезпечення	Якісний склад науково-педагогічних працівників Одеського державного університету внутрішніх справ у повній мірі забезпечує реалізацію програми підготовки фахівців на рівні ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти за другим (магістерським) рівнем.	
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база Одеського державного університету внутрішніх справ є державною власністю і включає в себе землю, будівлі, споруди, комунікації, обладнання, транспортні засоби та інше майно, яке перебуває у користуванні факультетів, відділів, кафедр і служб та зараховане на балансовий облік. Фінансування університету здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, які виділяються МВС України, а також за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб.	

<p align="center">Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та нормативним документам університету.</p> <p>Учасники освітнього процесу забезпечені безкоштовним доступом до всіх інформаційних ресурсів університету.</p>
<p>9. Академічна мобільність</p>	
<p align="center">Національна кредитна мобільність</p>	<p>Здійснюється відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність в Одеському державному університеті внутрішніх справ.</p>
<p align="center">Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Одеський державний університет внутрішніх справ створює можливості для отримання досвіду міжнародної співпраці та навчання, шляхом укладення меморандумів, договорів, угод із міжнародними закладами вищої освіти та організаціями.</p>
<p align="center">Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Не передбачено Статутом Одеського державного університету внутрішніх справ</p>
<p>10. Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	
<p align="center">Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація здійснюється здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену.</p>
<p align="center">Вимоги до кваліфікаційної роботи</p>	<p>Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання складної задачі або комплексної проблеми у сфері психології, що супроводжується проведенням досліджень та/або застосуванням інноваційних підходів та характеризується невизначеністю умов і вимог. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікована робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.</p>
<p align="center">Вимоги до атестаційного екзамену</p>	<p>Атестаційний екзамен за спеціальністю повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених цим Стандартом вищої освіти та освітньої програмою.</p>

III. ОБСЯГ КРЕДИТІВ ЄКТС, НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР

Обсяг освітньо-професійної програми у кредитах ЄКТС. На основі ступеня бакалавра становить 90 кредитів ЄКТС. Мінімум 35 % обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, що визначені Стандартом вищої освіти.

IV. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Перелік компонент освітньо-професійної програми			
Код навчальної дисципліни	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПШ			
ОК.01	Філософські проблеми психології	3	залік
ОК.02	Іноземна мова професійного спрямування	3	залік
ОК.03	Психологія та педагогіка вищої школи	3	залік
ОК.04	Нормативно-правове забезпечення професійної діяльності психолога	3	залік
ОК.05	Методика та організація наукових досліджень	3	залік
ОК.06	Ціннісно-смісловий розвиток особистості	4	екзамен
ОК.07	Теорія та практика соціально-психологічної допомоги	6	залік, екзамен
ОК.08	Судово-психологічна експертиза	4	екзамен
ОК.09	Психологія особистості в період війни та повоєнний час	3	екзамен
ОК.10	Психологія релігії	3	залік
ОК.11	Методологія та технології проведення тренінгів	3	залік
ОК.12	Сучасні інформаційні технології у діяльності психолога	3	залік
ОК.13	Психологія лідерства	3	залік

ОК.14	Когнітивна та діалектична поведінкова терапія	4	екзамен
ОК.15	Практикум із регуляції та саморегуляції особистості	3	залік
ОК.16	Виробнича практика	6	залік
ОК.17	Кваліфікаційна робота	9	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		66 кредитів	
Вибіркові компоненти ОПП*			
ВК 1		4	залік
ВК 2		4	залік
ВК 3		4	залік
ВК 4		4	залік
ВК 5		4	залік
ВК 6		4	залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		24 кредитів	
Загальний обсяг освітньої програми		90 кредитів	

Примітка: * – Здобувачі вищої освіти обирають освітні компоненти загальним обсягом 24 кредити ЄКТС з каталогу вибірових освітніх компонентів. За погодженням з деканом відповідного факультету здобувачі вищої освіти можуть здійснити вибір навчальних дисциплін із каталогу вибірових освітніх компонентів інших освітніх програм.

II. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ПСИХОЛОГІЯ» Структурно-логічна схема обов'язкової компоненти

Семестри		
1	2	3
ОК. 1	ОК. 5	ОК. 6
ОК. 2	ОК. 7	ОК. 7
ОК. 3	ОК. 8	ОК. 13
ОК. 4	ОК. 11	ОК. 16
ОК. 9	ОК. 14	ОК. 17
ОК. 10	ОК. 15	
ОК. 12		

ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У закладі вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за освітньо-професійною програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійну програму, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання порушенням вимог академічної доброчесності з боку працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Затвердження порядку оцінювання результатів навчання проводиться закладом вищої освіти відповідно до вимог правових актів.

Система оцінювання результатів навчання повинна базуватись на таких основних принципах:

- обґрунтованість – оцінка повинна бути співмірною рівню результатів навчання;
- неупередженість – результати оцінювання мають бути об'єктивними і не залежати від суб'єктивної позиції того, хто оцінює, а критерії та методи оцінювання – єдиними для всіх, хто оцінюється;

- зрозумілість – система оцінювання повинна бути чіткою і абсолютно визначеною наперед як для тих, хто оцінює, так і тих, кого оцінюють;

- корисність – оцінювання повинно позитивно сприйматись тими, кого оцінюють, і бути внеском у здійснення завдань освітньо-професійної програми.

Результати навчання мають співвідноситися з компетентностями випускника.

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених результатів навчання та компетентностей представлені в таблицях 1 і 2.

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. URL:: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 URL:: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341» від 25 червня 2020 року № 519.

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL:: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 № 1648. URL:: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/rekomendatsii-1648.pdf>.

6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. URL:: <http://www.dk003.com/>.

Гарантка освітньо-професійної програми

Людмила СНИГУР